

njeg iskustva znadem, vrlo rado čitaju i često su od veće koristi nego teoretska raspravljanja o istim krepostima ili pojavama, koje su istaknute u tim životima. Šteta je tek, što se u novijim izdanjima ne uvrštavaju nove velike pojave iz ženskoga svijeta, naročito one, koje je Crkva međutim proglasila svetima ili blaženima, ili koje su u naše doba preminule. Hvala Bogu, Crkva ne oskudijeva ni danas na ovakvim snažnim pojavama, pa bi bilo poželjno, kad bi to došlo do izražaja u novijim izdanjima, isto onako objektivno, kao i dosad.

4. Potaknuta od jedne psihološkinje, koja je duboko zagledala u bijedu ženske duše, govori ovdje Dr. Annie Herzog ženama, osobito djevojkama, o njihovoj borbi za čist život i čisto srce. Razočaranima hoće da kaže, da su dobrim dijelom same krive, a onima, koje tek stupaju putem života, želi reći, da će samo tako sačuvati svoje dostojanstvo, izbjjeći razočaranjima u životu i biti zadovoljne, koliko je to u ovom životu moguće, ako budu čiste. Njezina razlaganja su veoma mirna i jasna, lako se čitaju, ne zalaze u pojedinosti, pa se mogu dati u ruke svakoj djevojci, premda — ili možda i upravo zato, — jer zahvaćaju u živi život današnjice i na vrlo delikatan, ali i jasan način obraduju ona pitanja, koja su u vezi sa čistoćom djevojačke duše. Jedina bi možda zamjerka bila, da je možda premalo pozitivnoga. Sve ono, što je rečeno o pogiblima, potrebno je da se kaže i da se u novijim izdanjima nadopunja s novijim pitanjima, koja iskrsnu, no želio bih da se izravno prikaže ljepota i mir čistoće.

5. Mali molitvenik za mladež »Mir vama« sadržaje različite molitve (24 str.), pripravu za sv. ispovijed (18 str.), sv. pričest (18 str.), sv. potvrdu (14 str.) i opet neke molitve i pjesme na kraju. Nije jasno, na koga se odnose neki napuci za upotrebu, otisnuti na str. 94, da li na vjeroučitelja ili na djecu: za djecu su, osobito na ovom mjestu, nešto oteški, pogotovu oni pod I. Misne su molitve podijeljene na 17 odlomaka, prema tijeku sv. mise, ali se, po mom sudu, ne uzima dovoljno obzira na sam tekst sv. mise. Na str. 36. pravilno se upozoruju djeca, da kod teških grijeha kažu i broj, ali se nigdje ne spominje, što je to teški grijeh i u čemu se razlikuje od lakog. A to je vrlo važno, i ne dostaje da se to prepusti vjeroučitelju da protumači, pogotovu, kad je ovaj molitvenik htio upravo to postići, da vjeroučitelju olakša posao kod priprave. To se može učiniti u posebnom tumačenju ili i u samom ispitivanju savjesti. Pričesna je pobožnost sasvim odijeljena od sv. mise. Slike su pobrane s raznih strana i tehnički nisu najuspjelije. Primjedbe na str. 5. i 52. bilo bi dobro da su otisnute kurzivnim slovima, da se lakše luče od molitvenog teksta.

Dr. Dragutin Kniewald.

Valensin Albert: *Traité de Droit Naturel*: Tome I. Les Principes, p. 175, Paris 1922, Editions Spes, 18 francs. — Tome II. L'ordre humain, p. 577, Paris 1925, Editions Spes, 25 francs.

K seriji naučnih djela Vermeerscha, Müllera, Cathreina, Pescha i ostalih, koji raspravljaju o filozof.-etičkim, sociološkim i pravnim principima, pridružuje se i gornje djelo isusovca Alberta Valensina, profesora na teološkom fakultetu u Lyonu. Ovo se djelo može, šta više, smatrati kapi-

talnim i osnovnim priručnikom za studij etike, sociologije i prava, napose državnoga prava.

Dok u prvom svesku (»o principima prirodnog prava«) raspravlja većim dijelom osnovne etičko-moralne teme: o posljednjoj svrsi svakog čovječjeg djela, o moralnosti, o zakonu Božjemu, o savjesti, — to u drugom svesku, daleko opsežnijem, iznosi aktuelne socijalno-ekónomske i državo-pravne probleme: o vlasništvu, o kapitalu, o radu, o državi, o dužnostima i pravima građana, o internacionalnoj politici i t. d. — Svako je od ovih poglavlja izradeno takovom naučnom preciznošću, preglednošću i logikom, te se u tom pogledu djelo Valensinovo može smatrati upravo klasičnim. Kako je pak proizašlo ne samo kao rezultat dubokog ličnog studija, nego je i proživljeno pedagoškom metodom u dugogodišnjim predavanjima na Visokim Školama te u konferencijama široj publici: industrijalcima, inženjerima, liječnicima i pravnicima, sadržani su u tom djelu i sve metodičke odlike. Istina, u obrađivanju služio se auktor češće deduktivnom nego induktivnom metodom. — Riječju: Valensinovo, je djelo izvrstan i pregledan udžbenik studentima za njihov sistematsko-naučni studij, a ujedno ponajbolji priručnik intelektualcima (svjećenicima i katoličkim laicima) za njihovo znanstveno proširivanje i produbljavanje. Ovo djelo baš u tom pogledu može da služi uzorom metode pisanja i našim piscima kako udžbenika za školu tako i priručnika za šire naučne krugove.

Odlika je Valensinova djela i u tome, što se on nije upuštao u suptilne stvari manje važnosti; njega interesiraju u svakom poglavlju samo aktuelni problemi, gledani retrospektivom u svu modernu naučnu literaturu. — Zato se čitač baš u tom djelu najbolje upoznaje ne samo s pozitivnim zasadama kršćanske etike, sociologije i prava, nego se upoznaje i s auktorima protivnih smjerova i nazora. Tko hoće s toga proučiti svaki od navedenih problema u svom kriticismu moderne nauke, mora da uzme u ruke djelo A. Valesina. — A i sama niska cijena (oko 100 dinara za oba sveska) omogućuje mnogima, da dođu do tog djela.

Dr M. I.

Dr Ebers Godehard Joseph: Katholische Staatslehre und Volksdeutsche Politik, Freiburg im Breisgau 1929, Herder, broš. 5.60 Rm; vezano 7 Rm.

Ovo je zbirka od trinaest rasprava, deseterice članova Görres-ova društva, o katoličkoj državnoj ideologiji, gledanoj kako s gledišta općih i internacionalnih državnih problema tako i sa specijalnog gledišta nemačkog carstva. Svi auktori u duhu učenja Leona XIII. i Tome Akvinskog naglašuju nauku katoličke Crkve o državi i o socijalnom uređenju društva, nauku baziranu na principima prirodnoga prava i organsko-socijalnog sklopa pojedinaca, naroda, država, rasa te i cijele ljudske zajednice. Prema tome katolička ideologija zabacuje odlučno Hegelijansko idealističko obožavanje države kao i Rousseau-vljevo obožavanje individualiteta, narodne volje i narodnog suvereniteta. Katolička ideologija zabacuje i nebulozno kolektivističko društvo Karla Marxa kao i Hobbesov državni apsolutizam, ispoljen